

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa L. C.
przeciwko M. L.
o zapłatę,
oraz z powództwa wzajemnego M. L.
przeciwko L. C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego (powoda wzajemnego)
od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 30 maja 2017 r., sygn. akt V Ga (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej rozstrzygnięć zawartych w pkt I i II zaskarżonego wyroku;

2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie i zasądza od M. L. na rzecz L. C. kwotę 1.800,00 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Niezbadanie na wcześniejszym etapie postępowania wartości przedmiotu zaskarżenia nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w skardze kasacyjnej. Sąd drugiej instancji oraz Sąd

Najwyższy są uprawnione do sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w skardze kasacyjnej; ma to na celu skontrolowanie, czy skarga kasacyjna jest dopuszczalna ze względu na wymaganą w art. 398² § 1 k.p.c. wartość zaskarżenia, co nie może być utożsamiane ze sprawdzeniem wartości przedmiotu sporu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 1997 r., III CKN 71/97 i 16 lutego 2012 r., III CZ 6/12, nie publ.).

Wyrok zaskarżony skargą kasacyjną został wydany w sprawie, która obejmowała dochodzenie roszczeń z powództw głównych, których łączna wartość wyniosła 36.120,75 zł, o których Sąd Okręgowy orzekł w punktach I i II zaskarżonego wyroku oraz roszczenie dochodzone w ramach powództwa wzajemnego, którego wartość wyniosła 70.620,50 zł, a o którym to roszczeniu Sąd orzekł w punkcie III wyroku. Skarżący podając wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej zsumował powyższe kwoty i wskazał, że wartość ta wynosi 106.742 zł.

Podanie w taki sposób wartości przedmiotu zaskarżenia jest niewłaściwe. Należy podkreślić, że w przypadku wytoczenia powództwa wzajemnego (art. 204 k.p.c.) w istocie następuje połączenie dwóch samodzielnych odrębnych procesów, dlatego przy oznaczaniu wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie sumuje się należności dochodzonych pozwem głównym i wzajemnym. Taki sposób określenia wartości przedmiotu zaskarżenia narusza art. 21 k.p.c., dopuszczający zliczanie - w celu ustalenia wartości sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia - wartości kilku roszczeń tylko wtedy, gdy dochodzi ich ta sama osoba tym samym pozwem (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 20 lutego 2008 r., II CZ 107/07, nie publ.; 10 września 2015 r., II CZ 48/15, OSNC-ZD 2017, nr 2, poz. 22). Zatem o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje nie łączna wartość przedmiotu sporu czy zaskarżenia ustalona jako suma wartości roszczeń dochodzonych w ramach powództwa głównego i powództwa wzajemnego, lecz wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej nich z osobna.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Mając powyższe na względzie, należało

uznać, że skarga kasacyjna co do rozstrzygnięć zawartych w punktach I i II zaskarżonego wyroku tj. dotyczących żądania zapłaty łącznie kwoty 36.120,75 zł w ramach powództwa głównego, z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia, która nie przekroczyła progu ustawowego, jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały poddane badaniu jedynie co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie III wyroku tj. dotyczącego żądania zapłaty kwoty 70.620,50 zł dochodzonej w ramach powództwa wzajemnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na pierwszej i czwartej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materiałnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu

wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Skarżący powołując się na występowanie w niniejszej sprawie istotnego zagadnienia prawnego ostatecznie go nie sformułował. W sposób ogólny wskazał na problematykę dotyczącą „możliwości kwestionowania samodzielnie poczynionych przez Sąd II instancji ustaleń faktycznych”. Argumentacja zawarta w skardze kasacyjnej nie wskazuje na występowanie odmiennych ocen prezentowanego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej problematyki nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Skarżący nie przytoczył orzecznictwa, z którego jego zdaniem wynikałyby jakiegokolwiek rozbieżności dotyczące przedstawionej problematyki.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej na to, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.).

Skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona z powodu naruszeń prawa procesowego i prawa materialnego. Argumentacja zawarta w

skardze nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrył się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Ponadto wypada przypomnieć, że skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.; z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, nie publ.).

Wobec powyższego nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).